

forum for
natur og friluftsliv
Akershus

Vår ref.: 6.16.31 Deres ref.: 2015/135-21/92969/2016 EMNE G10

Dato: 23.09.2016

Akershus fylkeskommune, postmottak@afk.no

Kopi: OOFs medlemsorganisasjoner og FNF Akershus medlemmer

Høringsuttalelse til:

Regional plan for fysisk aktivitet idrett og friluftsliv 2016-2030

Oslo og Omland Friluftsråd (OOF) og Forum for natur og friluftsliv i Akershus (FNF Akershus) er begge paraplyorganisasjoner, med medlemmer fra natur- og friluftsansjonene i fylket. Denne planen er derfor svært relevant for oss og våre medlemmer, og vi har funnet det naturlig å svare gjennom en felles høringsuttalelse.

Planen svarer godt på mange av de utfordringene som friluftslivet og manglende fysisk aktivitet i befolkningen generelt, står overfor. Men på noen områder har den mangler som vi har forsøkt å påpeke gjennom denne høringsuttalelsen.

Vi ønsker også å rette en stor takk til fylkeskommunen og er svært godt fornøyd med medvirkningen og de prosesser og møter som vi har deltatt på.

Sammendrag

Forslaget til *Regional plan for fysisk aktivitet idrett og friluftsliv 2016–2030* dokumenterer tydelig at friluftsliv er svært viktig for fysisk og psykisk helse i Norge. På side 53 i planen slås det fast at: "*Satsing på friluftsliv, først og fremst i nærmiljø, er det som enklest vil bidra til økt fysisk aktivitet med laveste kostnader både for den enkelte og samfunnet.*" OOF og Akershus FNF er derfor fornøyd med at planen:

- anbefaler å øke friluftslivets andel av spillemidlene fra 10% til 15%
- har gode mål for økt aktivitet
- presenterer gode virkemidler, for eksempel satsing på SFO og skole
- angir mange og gode styringsindikatorer som gjør det mulig å følge opp utviklingen i aktivitetsnivå

OOF og Akershus FNF er likevel ikke helt fornøyd med planen. Sett i lys av entydige forskningsresultater, og at Akershus har utfordringer, hadde vi ønsket oss en enda mer tydelig plan. Vi har i denne uttalelsen pekt på områder der planen kan konkretiseres og forbedres. Vi regner også med at planen blir fulgt opp med nødvendige ressurser slik at den blir fulgt opp i alle fylkets kommuner.

For å gi nødvendig forståelse og bakgrunn for våre kommentarer starter vi vår uttalelse med en underbygning av viktigheten av friluftsliv og fysisk aktivitet, og muligheter og utfordringer for å utnytte det store potensialet vi har.

Kort om prosessen

For å sikre en god og omforent høringsuttalelse har vi involvert natur- og friluftslivsorganisasjonene gjennom et høringsmøte i juni 2016. Uttalelsen har også blitt behandlet i våre respektive styrer.

I tillegg har OOF, som representant for friluftslivsorganisasjonene i fylket, deltatt på en rekke interne møter i fylkeskommunen i de årene planen har vært under utarbeidelse.

Vi gjør oppmerksom på at våre medlemsorganisasjoner også har anledning til å sende inn egne høringsuttalelser.

Videre i denne uttalelsens vil vi først trekke fram de områder som OOF og FNF Akershus er opptatt av å se disse i lys av planen. Deretter vil vi kort gå inn på de hovedutfordringer som vi mener Akershus har på dette området. Til slutt vil vi gå gjennom planen og forsøke å vurdere om den svarer på de hovedutfordringene som vi har påpekt.

Hva er OOF og FNF Akershus opptatt av?

Vi vil videre i høringsuttalelsen gå inn på de områder vi er mest opptatt av å knytte disse til planen.

Friluftsliv og fysisk aktivitet

Å styrke friluftslivet er hensikten ved denne planen, slik det står formulert i sammendraget på side 6; *"Hensikten med planen er å bidra til regional utvikling og et trendskifte for økt fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv i Akershus."*

Samtidig er den fysiske aktiviteten urovekkende lav for alle grupper, med unntak av de yngste. Dette dokumenteres grundig i fylkeskommunens rapport, *Kunnskapsgrunnlaget om fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv*, fra 2016.

Friluftsliv er den enkleste og billigste veien til fysisk aktivitet

Friluftsliv bidrar til både fysisk og psykisk helse, og er for mange den viktigste, enkleste og billigste formen for fysisk aktivitet. I planen (s. 53) står det da også at *"satsing på friluftsliv, først og fremst i nærmiljø, er det som enklest vil bidra til økt fysisk aktivitet med laveste kostnader både for den enkelte og samfunnet."*

Folk foretrekker fysisk aktivitet i naturen

I følge undersøkelser (Ipsos MMI 2014 og SSB 2013/2014), presentert i fylkeskommunens kunnskapsgrunnlag-rapport, kommer det fram at voksne i Akershus foretrekker å drive fysiske aktiviteter utendørs, i parker og naturen, på turveier, lysløyper og stier og med aktiviteter som skigåing, sykling, jogging og turgåing.

Færre (ca. 35-40 %) er fysisk aktive i helsestudio, mens kun 15 % benytter fotballbaner og enda færre idrettshaller. Idrettshallene og fotballbanene brukes i første rekke av barn og unge, gjennom idrettslagene.

De minst aktive gruppene må prioriteres

Det er viktig for oss at planen bidrar til å styrke deltagelse i friluftsliv og fysisk aktivitet blant de grupper som i mindre grad deltar. Det gjelder blant annet minoriteter som OOF har mye erfaring med og andre grupper som av forskjellige årsaker faller utenfor.

Levekårsundersøkelsen til SSB (2013) viser blant annet at hele 17 % av innvandrere fra Afrika, Asia og Latin-Amerika sjelden eller aldri trener. 6 % er det tilsvarende tallet for befolkningen generelt. Også blant minoritetsjenter mellom 13 og 19 år er den fysiske aktiviteten sannsynligvis lavere enn for minoritetsgutter og ungdom generelt. En undersøkelse fra forskere ved NOVA (2013) viste at bare 25 % av minoritetsjentene var med i organisert idrett, mens tallet for majoritetsungdommen var 45 %.

Forskning har vist at den sosioøkonomiske faktoren spiller en vesentlig rolle for hvilket aktivitetsnivå en er på og hva slags type friluftaktiviteter en utøver. Jo, mer utdanning og jo høyere inntekt du har, desto mer fysisk aktiv er du. SSB-levekårsundersøkelse (2013) viste blant annet at 66 % av de høyt utdannede hadde utøvd langrennstrening siste år, mens det tilsvarende tallet for grunnskoleutdannede var kun 24 %. Også blant innvandrere innebærer økt utdanning og høyere lønn mer fysisk aktivitet.

Barn og unge leker mindre utendørs!

En urovekkende tendens, der vi mener det er behov for innsats, er at barn og unge i mindre grad er ute i naturen i lek og fysisk aktivitet. En undersøkelse fra NINA (2014) viser at den daglige uteleken er redusert ved at kun 40 % av 6-12 åringene leker ute hver dag i 2013/14 mot 50 % i 2005. Særlig om vinteren trekker barna inn. Hele 30 % av barna leker aldri eller sjelden ute i vinterhalvåret (NINA 2014).

Natur- og friluftslivsområder i nærområdene

For natur- og friluftslivsområdene i Akershus er natur og naturmangfoldet grunnlaget for friluftslivet og fysisk aktivitet knyttet til friluftslivet. Undersøkelser har også bekreftet at særlig voksne og eldre foretrekker naturen med parker, turveier og stier for å drive med forskjellige former for fysisk aktivitet. Det er derfor viktig å sikre befolkningen god tilgang til natur, særlig i nærområdene.

Tilrettelegging på et nødvendig nivå

Tilrettelegging er viktig for å redusere belastningen på naturen, og for å sikre god tilgjengelighet for alle og attraktive områder som tilfredsstillende befolkningens forskjellige aktivitetsbehov.

Undersøkelser viser at det blant ungdom og unge voksne er en dreining i motivasjonene for friluftslivet fra naturopplevelse til økt vekt på aktivitet og trening (TNS Gallup 2014). Det er derfor viktig at alle aspektene ved friluftslivet, fra fysisk utfoldelse som fart og spenning til mentale stimuli som stillhet og ro er tilgjengelige i nærområdene.

Samtidig er det viktig å påpeke at vi ønsker en tilrettelegging som er på et nødvendig nivå, det vil si en tilrettelegging som i minst mulig grad går ut over naturmangfoldet eller naturopplevelsen, og som avtar jo lengre inn i naturområdene (f.eks. Marka) en kommer.

Bedre oversikt over de viktigste friluftslivsområdene

Prosjektet *Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder*, som nå er i gang i de fleste av fylkets kommuner, vil resultere i en bedre oversikt over friluftslivsområdene i Akershus og vil bli et viktig redskap for å sikre de viktigste områdene for friluftslivet. I tillegg er mange viktige natur- og friluftsområder allerede sikret gjennom vern av forskjellig slag.

Økt press i utbyggingsområdene

Den vedtatt *Areal- og transportplan for Oslo og Akershus* er viktig. Den legger opp til at utbygging og fortetting skal skje langs baner i tettsteder og byer. Dette sparer de store naturområdene, inkludert Marka, som ligger lengre unna befolkningssentrene, men legger et ekstra press på natur- og friluftsområdene i nærområdene til byer og tettsteder. Her foreslår areal- og transportplanen at det utarbeides "grønne linjer" for å spare natur og friluftslivsmuligheter i nærområdene. Det mener vi er et godt tiltak.

Markagrensa truet?

Signaler fra regjeringen tyder på at en også ønsker en revidering av Markagrensa, enkelte steder i fylket, for å kunne utnytte banepotensialet. OOF og FNF Akershus er kritisk og vil følge en slik utvikling nøye.

Sykling og gange er bra for klima og helse

Klimaspørsmålet er avgjørende for miljøet på kloden, og derfor et helt sentralt tema for natur- og friluftsgesamtningene i Akershus. Et godt klimatiltak er da å dempe utslippene fra transportsektoren gjennom *aktiv forflytning*, det vil si gange og sykling til jobb, skole og daglige gjøremål ellers.

Store helseeffekter ved økt hverdagsaktivitet

Aktiv forflytning vil i tillegg kunne gi en god effekt på den fysiske og mentale helse. Ifølge kunnskapsgrunnlagsrapporten fra fylkeskommunen, så er potensiale for å øke hverdagsaktiviteten særlig knyttet til aktiv forflytning. Rapporten viser at hele befolkningen trener mer enn før, men at den fysiske hverdagsaktiviteten generelt sett allikevel er for lav. Vi går og sykler i for liten grad til skole, arbeid og andre gjøremål. Her lar vi oss for ofte friste av bilen.

Akershusbefolkningen kan bli bedre på sykling og gange

I følge Transportøkonomisk institutt (2010 og 2014) er Akershusbefolkningen dårligere på aktiv forflytning enn resten av landet. Særlig sykling og gange til skolen er svakt i Akershus, hvor kun 44 % av barn kommer seg til skolen ved egen muskelkraft. I Oslo sykler og går hele 79 % til skolen, mens i landet som helhet er tallet 61 %.

Også de voksne i fylket sykler og går mindre til gjøremål; 18 % sykler og 4 % går. For resten av landet er tallene 21 % og 5 %.

En årsak kan være at hele 53 % av Akershus befolkning pendler ut av sin hjemkommune (SSB 2014), mens gjennomsnittet for landet er 30 %. Samtidig bor de fleste i fylket i sykkelavstand (3-5 km) til sitt kommunesenter (SSB 2014).

Akershuskommuner leder an

OOF og FNF Akershus støtter derfor tiltak som bidrar til mer sykling og gang i fylket. Ifølge rapporten fra fylkeskommunen så kreves det en stor innsats (30-40 milliarder) for å etablere sykkel- og gangveier langs veiene i fylket.

Her vil vi berømme de kommunene som nå har prioritert dette feltet i sine planer. Spesielt Skedsmo kommune har utmerket seg, og Lillestrøm ble i 2014 kåret til "Årets sykkelby" av Syklistenes Landsforening.

Klimaendringer og friluftsliv

For friluftslivet skaper klimaendringene mye usikkerhet og nye utfordringer, i form av økt nedbør og dermed økt belastning på stier og ferdselsårer, og rundt snøforholdene vinterstid. Dette er vesentlige spørsmål for friluftslivet der en må utvikle gode tilretteleggingstiltak og metoder.

Friluftslivet er ikke gratis

Planen har som formål å oppnå et trendskifte for økt fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv i Akershus. Friluftslivet krever ikke store og dyre anlegg, men for OOF og FNF Akershus er det viktig å påpeke at friluftslivet ikke er gratis, samtidig som effekten av hver krone som brukes her er høy. Vi ønsker derfor også å sette søkelyset på organiseringen og ressursene som finnes i friluftslivet, slik at målet om et trendskifte kan nås.

Først vil vi kort trekke fram noen av de større utfordringene vi står overfor. Som det påpekes i planen så er det en stor innvandring til regionen. Ikke alle har med seg den norske friluftslivstradisjonen i bagasjen. For mange er skogen et farlig sted med ville og farlige dyr! Andre har traumatiske opplevelser knyttet til skog og få kjenner til allemannsretten. Noen har med seg en egen friluftsliv- og sankekultur, men trenger introduksjon og et miljø å komme inn i.

Samtidig ser vi at mange etnisk norske heller ikke er født inn i en tradisjon hvor friluftslivet er en del av hverdagen. Vi blir stadig en eldre befolkning, hvor behovet for å være i bevegelse og drive friluftsliv er avgjørende for en kvalitativ god alderdom. Vi ser også tendenser til at friluftslivet følger de sosioøkonomiske kriteriene, hvor de med mest ressurser er de som er mest aktive. Også mellom kommunene er det forskjeller.

Dette er samlet sett en ny situasjon for friluftslivet og fysisk aktivitet for fylket og for landet. Det er derfor behov for økte ressurser til å få disse mest utsatte gruppene i fysisk aktivitet og som brukere av Marka og de grønne lungene.

Friluftslivet har betydelig kompetanse, men begrensede ressurser. OOFs erfaringen med integrering og introduksjon til friluftslivet, er at dette er et møysommelig arbeid som tar tid. Det er viktig med tilrettelegging, men det er avgjørende at det også er tilstrekkelige organisatoriske ressurser tilgjengelig for å nå målene.

Vi vil også påpeke at skal man lykkes på skoler, i skolefritidsordning og i barnehager må kompetansen innen friluftslivet styrkes både blant lærere, SFO-ansatte og barnehageansatte.

Det er bedre og billigere å forebygge enn å reparere. Friluftslivet er den beste medisinen for en god helse og det finnes kompetanse og et ønske om å bidra, men ressursene er ofte for små.

Det er ikke et enkelt svar på hvordan man kan få til dette, men vi oppfordrer Akershus Fylkeskommune å gå i dialog med organisasjonene for å drøfte hvordan man på kort og lang sikt kan være med på å styrke friluftslivets organisasjoner slik at målene i planen kan nås.

Utfordringene i Akershus

Videre kommer en kort oppsummering av utfordringene i Akershus slik vi ser det og med utgangspunkt i det tallmateriale som er lagt fram i forbindelse med denne planen.

Manglende fysisk aktivitet

Barn og ungdom

- Barn oppfyller helsedirektoratets krav til fysisk aktivitet, men leker mindre utendørs og i naturen.
- Ungdom har for lav fysisk aktivitet, særlig jentene.
- Barn og unge i Akershus sykler og går mindre til skolen enn i resten av landet

Voksne

- Voksne trener mer enn før, men hverdagsaktiviteten er for lav.
- Kun 20 % tilfredsstillter helsedirektoratets anbefalinger.
- Voksne i Akershus sykler mindre enn i resten av landet.
- Voksne med lav inntekt og utdanning er mindre fysisk aktive.

Eldre

- Eldre trener mer enn før, men få tilfredsstillter helsedirektoratets anbefalinger.
- Andelen eldre øker i fylket.

Minoriteter

- Er mindre fysisk aktive enn resten av befolkningen.
- Mangler ofte kunnskap og ferdigheter om friluftsliv og fysisk aktivitet i norsk natur og klima.
- Andelen med minoritetsbakgrunn øker i fylket.

Befolkningsvekst og økt press på arealene

- Akershus' befolkning har økt mye de siste årene og vil fortsette å øke i tilsvarende tempo.
- Befolkningsveksten vil føre til økt press på arealene.
- Areal- og transportplanene anbefaler fortetting og vekst rundt kollektivknutepunktene. Det medfører et ekstra sterkt press på arealene i disse områdene, samtidig som landbruksarealer og større naturområder spares.
- Regjeringen vil sannsynligvis foreslå endringer av Markagrensa for kunne utnytte potensialet for fortetting langs bane (Nittedal, Rælingen).

Klimautfordringen – mer aktiv forflytning

- Mål om å halvere utslipp innen 2030 og klimanøytralt innen 2050.
- Svar: mer kollektivtransport og mer sykkel og gange (aktiv forflytning).

Eldrebølge

- Andelen eldre øker i befolkningen.
- Tilrettelegging for friluftsliv og fysisk aktivitet må i økende grad ta hensyn til dette.

Mer mangfoldig befolkning med mer mangfoldige behov

- Minoritetsandelen øker og vil dermed bidra til å endre behovene innenfor både friluftsliv og fysisk aktivitet.
- Et mer mangfoldig friluftsliv kan endre behovene for tilrettelegging.
- Økt fare for flerbrukskonflikter i friluftslivet som følge av mer varierende behov og interesser. (sykkel-utfordringene).

Økt fokus på friluftsliv og fysisk aktivitet i kommunene

- Planene for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet har i mange kommuner vært motivert av å få tildelt spillemidler.
- Mange kommuner utarbeider nå helhetlige planer som også tar fysisk aktivitet og friluftsliv på alvor.

Svarer planen på utfordringene?

Svarer denne planen på utfordringene og vil den bidra til mer fysisk aktivitet og friluftsliv i fylket (et trendskifte)? Vi opplever at planen dokumenterer og er tydelig på at friluftsliv og fysisk aktivitet i friluft er et svært viktig for bidrag for den fysiske og psykiske helse i Norge.

Planen foreslår da også å øke spillemiddelandelen fra 10 % til 15 %. Dette er mer ambisiøst enn de fleste andre fylker i Norge, men vi stiller allikevel spørsmål om dette er nok, og om en har tatt erkjennelsen av friluftslivets potensial alvorlig nok.

Vi synes planene har gode mål for økt aktivitet, og også mange gode og konkrete styringsindikatorer som gjøre det mulig å følge opp utviklingen i aktivitetsnivå i forskjellige grupper av befolkningen, f.eks. blant de unge.

Vi mener allikevel at målene og styringsindikatorerne er mangelfulle i forhold til de mest utsatte gruppene, som blant annet minoriteter og lavere sosioøkonomiske grupper. Hva må til her for øke aktiviteten og mulighetene for å drive friluftsliv og hvordan kan vi måle utviklingen her.

Når det gjelder barn og unge er vi veldig glade for den satsing på SFO og skole som planen legger opp til her. Dette er en viktige arena der barn og unge kan få en god opplæring med både kunnskaper og ferdigheter innenfor friluftsliv og fysisk aktivitet utendørs. Særlig for barn og unge, uten foreldre med gode friluftslivserfaringer er dette viktig. Vi har føyd til et punkt om behovet for opplæring i friluftsliv av lærere, SFO- og barnehageansatte.

Når det gjelder områder og anlegg for friluftsliv, så er planene svært mangelfull, ved at den ikke presenterer noen samlet oversikt for dette. Det må bli bedre i neste plan. Særlig for de delene av fylket der utbyggingspresset er størst er dette viktig. Her vil prosjektet "Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder i Akershus" bli viktig å følge opp.

Også befolkningsveksten og endringene i friluftslivet og fysisk aktivitet utendørs, medfører utfordringer i form av tilretteleggingstiltak og flerbrukskonflikter. Planen gir i begrenset grad svar på dette.

Planen legger prisverdig mye vekt på hverdagsaktivitet som et svar på flere store utfordringer, som helse-, klima- og transportutfordringer. Her er det gode mål (fremtidsbilder) og strategier, men vi savner noen gode styringsindikatorer her.

Kort om planens kvalitet

OOF og FNF Akershus kan ikke se at planen viser til den foregående planen? Den burde den ha gjort og evt. evaluert i hvilken grad målene fra forrige plan var nådd.

Videre er vi ikke helt fornøyd med oppbyggingen av denne planen. Vi mener at den burde vært bygd opp mer stramt og med en mer enhetlig terminologi.

I kapittel 2 "Visjon og mål" framkommer 3 hovedmål med en rekke undermål og styringsindikatorer (presentert i vedlegg 7.2). I kapittel 4 framkommer fremtidsbilder og strategier for prioriterte utviklingsområder/satsingsområder. Her mener vi at begrepet "fremtidsbilde" er et lite forpliktende begrep og at en derfor burde ha valgt et mer kjent og tydelig begrep, f.eks. "mål". Sammenhengen mellom hovedmålene i kapittel 2 og satsingsområdene i kapittel 4 er også litt utydelig.

Vi kunne i denne sammenheng tenke oss å vise til areal- og transportplan for Oslo og Akershus som et svært godt eksempel på hvordan vi kunne ha ønsket oss det. Den er enkelt bygd opp av mål og strategier for hvordan målene skal nås.

Til slutt vil vi berømme planen for bruk av konkrete styringsindikatorer. Det synes vi er svært bra.

Mer detaljerte kommentarer til planen

1) Planens formål og avgrensning

OOF og FNF Akershus synes at planens formål og avgrensning er fornuftig. Den skal bidra til: *"ny, langsiktig og samlet satsing som løser felles behov i regionen"* og *"koordinert samhandling for å nå målene, der alle aktører bidrar med sin del"*. Den skal også *"gi tydelige mål og strategier for prioriterte utviklingsområder"*, og *"gi styringskraft og merverdi ut over kommunenes planer"*. Videre skal planen gjelde i 4 år og oppdateres hvert år.

2) Planens visjon

Vi synes også at planens visjon og peilemerker er fornuftige. Visjonen lyder slik: *"Aktiv i Akershus hele livet"* og peilemerkene er: *"enkelt å være fysisk aktiv"*, *"enkelt å gå og sykle"*, *"enkelt å trene og konkurrere"*, *"enkelt å oppleve natur"* og *"enkelt å møte andre og være inkludert"*.

3) Våre kommentarer til mål og styringsindikatorer

Planen inneholder, i kapittel 1, 3 hovedområder med et hovedmål og, i vedlegg 7.2, flere delmål med styringsindikatorer knyttet til målene. Vi vil her gå igjennom målene, kommentere og foreslå forbedringer.

1. Mål for aktivitet

Hovedmål: Akershus er en ledende fysisk aktiv region

Dette målet er, ifølge Helsedirektoratets undersøkelse fra 2008, nærmest nådd ved at kun Trøndelag og Telemark ligger høyere enn Oslo/Akershus. Et slikt mål framstår derfor som et lite offensivt mål.

OOFs/FNF Akershus forslag til forbedring:

Vi anbefaler her et hovedmål knyttet til den reelle fysiske aktiviteten i fylket, f.eks. noe slik:

Den fysiske aktiviteten i Akershus har økt for alle grupper, men spesielt for de mest inaktive gruppene.

Styringsindikatorene

Styringsindikatorene er knyttet til

- mål for moderat aktivitet
- mål for aktiv forflytning til fots og med sykkel
- mål for andelen aktive i idretten
- mål for andelen som utøver friluftsliv i nærmiljøet

OOF/FNF Akershus er i stor grad fornøyd med valg av styringsindikatorer. Her har en som målsetting for 2030 å øke andelen som oppfyller nasjonale anbefalinger om fysisk aktivitet for ungdom (15 år) og for voksne. Og på tilsvarende måte skal en måle endringene i sykling og gange hos voksne til reiser generelt og skolereiser spesielt. En ønsker også måle økningen i utøvelsen av friluftsliv blant voksne, i nærmiljøet.

OOFs/FNF Akershus forslag til forbedringer:

- En viktig utfordring med styringsindikatorene er at de delvis ser ut til å være basert på nasjonale tall. Vi anbefaler her at en i størst mulig grad søker å benytte seg av regionalt/lokalt tallgrunnlag.
- Vi ønsker oss mer kunnskap og målinger av de mer inaktive gruppene som innvandrere, unge jenter, lavere sosioøkonomiske grupper o.l. Kun for unge jenter (15 år) er det foreslått en egen styringsindikator.
- Vi ønsker også målinger i utøvelsen av friluftsliv i Marka og andre større natur og friluftslivsområder i fylket.

2. Mål for areal og anlegg

Hovedmål: Arealer og anlegg i og på tvers av kommuner gir mer aktivitet.

OOF og FNF Akershus mener at dette målet ikke er tydelig nok i forhold til at fylket vil få en mer sammensatt og mangfoldig befolkning. For friluftslivet og fysisk aktivitet utendørs trengs det derfor forskjellige typer anlegg og tilrettelegginger, som dekker behovene til en mer mangfoldig befolkning og et mer mangfoldig friluftsliv.

Mange aktiviteter trenger kun en enkel sti, mens andre aktiviteter krever mer omfattende tilrettelegging og anlegg. Utfordringen er å holde tilretteleggingen på et nødvendig nivå og unngå at det går ut over naturopplevelsen, et sentralt element for de aller fleste som oppsøker naturområder for fysisk aktivitet, trening, turgåing o.l.

Det positive med målet er at en ønsker en helhetlig tenking på tvers av kommunene. Dette vil være gunstig for våre store sammenhengende friluftsområder, som f.eks. Marka. Men også i de urbane strøkene, der kommunegrensene skjærer mer eller mindre tilfeldig gjennom boligområder og grønne lunger, er det bra med mer helhetlig tenkning.

OOFs/FNF Akershus forslag til forbedringer:

Vi foreslår et utvidet hovedmål:

Arealer og anlegg i og på tvers av kommuner, som dekker behovene til en mangfoldig befolkning, uten at naturopplevelsen reduseres, gir mer aktivitet.

Styringsindikatorene

Styringsindikatorene er knyttet til:

- mål for anleggsdekning i Akershus i forhold til landsgjennomsnittet.
- mål for trygg tilgang til rekreasjonsarealer (større enn 5 dekar) og nærturterreng (større en 200 dekar).
- mål for sikrede friluftslivsområder.
- mål for allment tilgjengelige overnattingshytter.

OOF og FNF Akershus mener at styringsindikatorene over i stor grad er gode. Vi har noen innspill som følger nedenfor. I tillegg må vi påpeke to forhold: 1. Manglende fakta om anlegg og tilrettelegginger for friluftslivet i fylket, og 2. styringsindikatoren om allment tilgjengelige overnattingshytter er såpass spesiell og marginal, at den godt kan utelates.

Manglende styringsindikator knyttet til merkede stier og løyper

I faktagrunnlagsrapporten til fylkeskommunen er det vist til en undersøkelse fra TNS Gallup, der hele 77 % oppgir "merkede stier og løyper" som en faktor for å drive mer med friluftsliv. Vi mener derfor at det burde utarbeides en indikator som synliggjør utviklingen her. Asker kommune har en slik i sin "Kommunedelplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2016-2028".

OOFs/FNF Akershus forslag til forbedringer:

Vi foreslår at det søkes å utarbeide styringsindikator som måler antall kilometer merkede stier og løyper per 10 000 innbygger.

Manglende styringsindikator knyttet til tilgang til turveier

Vi synes det er veldig bra med en styringsindikator knyttet til tilgang til rekreasjonsarealer og nærturterreng, men vi synes at det bør jobbes for en styringsindikator knyttet til tilgang til turvei. Mange kommuner i Akershus har nå en målsetting om at innbyggerne skal ha maksimalt 250 meter eller 500 meter til nærmeste tursti/turveg. Denne typen målsetting er også formulert i Regjeringens friluftslivsmelding (2016) og i DNTs målsettinger.

OOFs/FNF Akershus forslag til forbedringer:

Vi foreslår derfor at det søkes å utarbeide styringsindikator som måler andelen innbyggere/boliger med mer enn 250 (eller 500) meter til nærmeste turvei.

Manglende styringsindikator knyttet til nærmiljøanlegg og viktige rekreasjonsanlegg

Noen godt tilrettelagte friluftsområder/rekreasjonsanlegg har stor betydning for å få folk ut, særlig de gruppene som er mindre aktive og som i mindre grad bruker de lite tilrettelagte naturområdene.

Dette kan for eksempel være en badeplass, gjerne med en universelt utformet turvei rundt vannet og som samtidig fungerer som utfartsområdet til større sammenhengende natur- og friluftsområder. Her er det godt tilrettelagt for alle, med

piknik-muligheter, toaletter, lekeapparater, ballspill-muligheter og om vinteren, ski- og akemuligheter med kunstsneproduksjon.

Friluftsrådernes Landsforbund har utviklet en modell for denne typen nærmiljøanlegg som de har kalt "Friluftsporter". Det kan også være mindre anlegg, f.eks. rettet mot uorganisert barn og ungdom.

OOFs/FNF Akershus forslag til forbedringer:

Vi foreslår derfor at det søkes utarbeide styringsindikator som måler andelen innbyggere/boliger med mer enn 500 meter til nærmeste rekreasjonsanlegg/nærmiljøanlegg. (Asker kommune har valgt 250 meter som målsetting.)

3. Mål for kompetanse og kunnskap

Hovedmål: Aktivitets- og anleggsutvikling er innovativ og kunnskapsbasert

Vi synes hovedmålsettingen er bra, men foreslår at ordet innovativ fjernes fordi det oppfattes som unødvendig.

Styringsindikatorer

Styringsindikatorer er knyttet til:

- mål for videre utvikling av kunnskapsgrunnlag
- mål for videre utvikling av kompetanse.

Manglende faktagrunnlag for friluftslivet

I styringsindikatoren for kunnskapsgrunnlaget legges det opp til en revidering hvert 4. år. Dette er vel og bra, men da må en samtidig forsikre seg om at kunnskapsgrunnlaget dekker alle viktige aspekter ved fysisk aktivitet, friluftsliv og idrett og at tallene er relevante for Akershus.

Kunnskapsgrunnlagsrapporten fra i år (2016) mangler i stor grad en dokumentasjon av tilrettelegging og anlegg for friluftsliv i fylket. For idrettsanlegg er det gode oversikter og indikatorer som gjør det mulig å se hvilke typer anlegg som mangler i de forskjellige regionene og det er også mulig å vurdere Akershus anleggsdekning i forhold til andre deler av landet.

Det finnes for eksempel kart (ut.no) som viser DNTs merkede stier og turveier i Akershus og Skiforeningen har lignende digitale kart som viser skiløypene i regionene. Felles for disse to kildene er at de i mindre grad dekker østlige deler av fylket.

OOFs/FNF Akershus forslag til forbedringer:

Vi foreslår derfor at det formuleres et mål om å utarbeide et eget faktagrunnlag for friluftslivet i fylket og når det er gjort, egnede mål og styringsindikator knyttet til dette.

4) Våre kommentarer til perspektivene som ligger til grunn for planen

Perspektivene som ligger til grunn for denne planen er følgende:

- Folkehelse
- Langsiktighet
- Inkludering og mangfold
- Klima og miljø

OOF og FNF Akershus mener at disse perspektivene er viktige og gode utgangspunkt for planen. Men vi ønsker at begrepet "natur" og "snømangel" skal synligjøres som et grunnlag for planen.

OOFs/FNF Akershus forslag til forbedringer:

Vi foreslår at det under det 4. perspektivet *Klima og miljø* synligjøres at:

- natur er en grunnleggende faktor for friluftsliv, fysisk aktivitet og naturopplevelse
- snømangel som effekt av klima-krisen vil kunne få alvorlige konsekvenser for både idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet i fylket.

5) Våre kommentarer til de 5 utviklingsområdene

I planen prioriteres 5 utviklingsområder med "fremtidsbilder", strategier og forslag til mulige tiltak. Dette er en god modell, men vi mener at begrepet "fremtidsbilder" er lite forpliktende og at en derfor heller burde velge å benytte det mer kjente og tydelige begrepet "mål".

OOFs/FNF Akershus forslag til forbedringer:

Vi foreslår at begrepet "fremtidsbilder" erstattes av det mer tydelige og kjente begrepet "mål".

A. Innovative og kreative – i møte med fremtiden

1. Framtidsbilde:

Hverdagsaktivitet er en naturlig og integrert del av kommunal areal- og samfunnsplanlegging.

Strategier:

- Rullering av kunnskapsgrunnlaget for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv inngår i oversiktsarbeid for folkehelse og grunnlagsdokument for ny planstrategi.
- Nye lokale og regionale planer ivaretar hensynet til og mulighetene for økt fysisk aktivitet.
- I prioritering og planlegging synliggjøres økonomisk verdiskapning av fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv.

OOF og FNF Akershus er helt enig i "fremtidsbildet" om at hverdagsaktivitet skal være "en naturlig og integrert del av kommunal areal- og samfunnsplanlegging". Strategiene som er valgt, omhandler et godt kunnskapsgrunnlag, prioritering av fysisk aktivitet og synliggjøring av den økonomisk verdiskapning knyttet til fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv.

Men, vi savner mer konkrete forslag som sikrer at kommunene i større grad vektlegger disse områdene i sin planlegging. Erfaringen hittil er at mange kommuner har laget "Spillemiddel-orienterte" planer, der både fysisk aktivitet og friluftsliv har blitt ignorert. Men, vi har også registrert at mange kommuner nå lager svært gode planer på dette området. Vi tror derfor at det nå blir viktig at alle kommunene i Akershus, prioriterer dette området på tilsvarende måte.

OOFs/FNF Akershus forslag til forbedringer:

Vi foreslår derfor å føye til et strategipunkt som lyder slik:

Det utvikles en mal for Kommunedelplaner for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv som er i tråd med de beste planene av denne typen i Akershus.

2. Framtidsbilde:

Akershus er en ledende kompetanseformidler for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

Strategier:

- Kompetansebygging og -formidling skjer både for og på tvers av fagområder, forvaltningsnivåer og i samarbeid med andre fylker etter behov.
- Internasjonalt samarbeid og utveksling bidrar til kompetente og innovative frivillige organisasjoner og offentlige aktører.

OOF og FNF Akershus stiller seg bak dette målet og strategiene.

3. Framtidsbilde:

Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv skaper attraktive og nære arbeidsplasser i Akershus.

Strategier:

- Stimulere til næringsutvikling som bidrar til motivering for fysisk aktivitet.
- Realisering av store idrettsanlegg og store arrangementer skal bidra til økonomisk vekst i regionen.

Dette er ikke et sentralt punkt for OOF og FNF Akershus. Vi har derfor valgt å ikke uttale oss her.

B. Fysisk aktive og inkluderende – hele livet

1. Framtidsbilde:

Flere er i jevnlig fysisk aktivitet.

Strategier:

- Styrke kunnskapen om barrierer og motivasjonsfaktorer for å redusere andelen inaktive.
- Motivere til økt og jevnlig fysisk aktivitet gjennom informasjon og formidling.
- Bidra til å redusere sosiale og økonomiske barrierer for et fysisk aktivt liv.
- Gode samarbeidsmodeller mellom frivillige, private og offentlige aktører skal bidra til bedre utnyttelse av arealer og anlegg for fysisk aktivitet.

Kunnskapsgrunnlaget viser at alle grupper, med unntak av barn, er mindre aktive enn det helsemyndighetene anbefaler. Men, noen grupper skiller seg ut som enda mindre fysisk aktive. Det er blant annet minoriteter, ungdom og særlig jenter og voksne med lav utdanning eller inntekt osv. Vi savner derfor et punkt under strategi om en målrettet innsats mot de mest inaktive gruppene.

OOFs/FNF Akershus forslag til forbedringer:

Vi foreslår derfor å føye til et strategipunkt som lyder slik:

Målrettet innsats mot de grupper som i minst grad oppfyller Helsedirektoratets anbefalinger for fysisk aktivitet.

2. Framtidsbilde:

Nye generasjoner barn og unge er i fysisk aktivitet hele livet.

Strategier:

- Motivere og legge til rette for mer fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv i skolen og i ulike skolefritidsordninger.
- Anlegg og områder i og ved skoler utformes med tanke på kreativ og variert fysisk aktivitet.
- Ungdom skal medvirke i planlegging av anlegg og aktiviteter.

OOF og FNF Akershus synes at dette er et godt framtidsbilde, med gode strategier. Men vi mener at det er viktig å presisere at friluftsfærdigheter og god tilgang til natur er viktige elementer for å styrke barn og ungdoms fysiske aktivitet.

Skole og skolefritidsordning er viktige arenaer der elevene tilbringer mye tid. Samtidig har mange foreldre lave kunnskaper, ferdigheter og erfaringer om friluftsliv og fysisk aktivitet utendørs. Mange barn og unge går derfor glipp av en naturlig opplæring i hjemmet på dette området.

For å erstatte den mangelfulle opplæringen bør derfor skole og skolefritidsordningen legge vekt på å lære barn og unge de grunnleggende ferdighetene knyttet til friluftsliv og fysisk aktivitet utendørs, som bevegelse i skog og mark, snø- og skiaktiviteter, svømming, sykling o.l.

På den måten kan folk finne seg friluftaktiviteter som de behersker og trives med senere i livet. Blant voksne viser statistikken nemlig at trening og turer på egen hånd i friluft er den viktigste formen for fysisk aktivitet.

Det bør derfor føyes til et strategipunkt om økt innsats i skole og skolefritidsordningen på dette området.

I tillegg bør det føyes til et punkt om forbedring av friluftslivskompetansen til lærere og ansatte i SFO og barnehage. Her har OOF forøvrig et eget opplegg som heter "Læring i friluft", utviklet av Friluftsrådernes Landsforbund.

Dette kan også bidra til å redusere tendensen til at barn og unge i mindre grad leker utendørs. Særlig om vinteren blir mange sittende inne. Bedre ferdigheter knyttet til lek og aktivitet i snøen kan bidra til at flere kommer seg ut på denne årstiden, som tross alt utgjør en vesentlig del av året.

Videre ønsker vi å ha med et punkt om sykling og gange til skolen. Nasjonale undersøkelser viser nemlig at barn og unge i Akershus er lite flinke til å gå og sykle til skolen og fritidssysler.

OOFs/FNF Akershus forslag til forbedringer:

Vi foreslår derfor å føye til tre nytt strategipunkt og å endre ett:

Endret:

- **Anlegg og områder i og ved skoler utformes med tanke på kreativ, variert fysisk aktivitet og god tilgang til natur.**

Nye strategipunkt:

- **Benytte skole og skolefritidsordningene til å gi barn og unge de grunnleggende ferdigheter innen friluftsliv og fysisk aktivitet, som bevegelse i skog og mark, snø- og skiaktiviteter, svømming og sykling.**
- **Øke kompetansen i friluftsliv og fysisk aktivitet blant lærere og ansatte i SFO og barnehage.**

- **Øke andelen barn og unge som går og sykler til skolen og fritidssysler.**

3. Framtidsbilde

Rekruttering og inkludering i frivillige organisasjoner er i takt med befolkningsveksten.

Strategier:

- Frivillighetens deltagerarenaer og møteplasser utvikles for økt inkludering og mangfold.
- Anleggsutviklingen skal gjenspeile aktivitetstall i organisasjoner og sikre at alle har et tilbud om ønsket aktivitet.
- Frivillighetens arbeid med motivering, stimulering, rekruttering og inkludering har gode og langsiktige rammebetingelser.

OOF og FNF Akershus mener at dette er et godt framtidssbilde og gode strategier.

C. Aktive forflytninger – på sykkel og til fots

Fremtidssbilder:

Ferdselsårer for aktiv forflytning er helhetlig utviklet i og på tvers av kommuner og er godt koblet med øvrig infrastruktur.

Sykkel og gange er den mest attraktive og effektive måten å komme seg enkelt til kollektivknutepunkt, skole, jobb og fritidsaktiviteter.

Strategier:

- Støtte og løfte frem sykkel, sykkelparkering og myke trafikanter som et viktig interesseområde i planbehandling og dialog mellom stat, fylkeskommune, kommunene og andre aktører.
- Iverksette og støtte kommunikasjon og aktivitetsskapende arbeid for økt aktiv forflytning.
- Lokalisere skolebygg, anlegg for idrett og friluftsliv og andre virksomheter slik at flest mulig kan gå og sykle.
- Arbeide for at gange- og sykkelveinettet lokalt og regionalt, og mellom prioriterte byer og tettsteder er sammenhengende.
- Legge til rette for gange- og sykling fra dør til dør hele året.
- Følge opp prioriterte aktivitetstiltak i sykkelstrategi for Akershus 2015-2030.

OOF og FNF Akershus er svært godt fornøyd med at det legges stor vekt på å øke sykling og gange til hverdagens gjøremål som arbeid, skole osv. Potensialet her er betydelig. Det viser fylkeskommunens kunnskapsgrunnlag-rapport der det blant annet kommer fram at halvparten av innbyggerne bor i sykkelavstand eller nærmere til sitt lokale kommunesenter.

Særlig viktig blir det å øke sykling og gange til skolen. Vi anbefaler derfor et nytt strategipunkt på dette (se nedenfor).

Vi foreslår også et strategipunkt om el-sykling. El-sykling har blitt et viktig moment for å få flere til å sykle til jobb og ellers i hverdagen.

I tillegg foreslår vi et strategipunkt som ser sammenhengen mellom fritidssykling og sykling til jobb, skole o.l.

Vi anbefaler også at dette fremtidsbildet ses i forhold til den allerede vedtatte areal- og transportplan for Oslo og Akershus.

OOF/FNF Akershus forslag til forbedring:

Vi foreslår derfor å føye til tre nye strategipunkt:

- **Arbeide for at barn og unge kan gå eller sykle trygt og effektivt til og fra skolen.**
- **Øke hverdagssykling gjennom tiltak som stimulerer el-sykling.**
- **Øke bruken av sykkel til aktiv forflytning gjennom å stimulere til mer sykling i fritiden.**

D. Regionale anlegg og rekreasjonsområder – i og på tvers av kommuner

Fremtidsbilder:

Akershus har store anlegg med regional og/eller nasjonal betydning for idrett og fysisk aktivitet.

Akershus har regionale områder for friluftsliv og aktivitetsarenaer som bidrar til gode rekreasjons- og opplevelsesmuligheter.

Strategier:

- Bidra til god koordinering mellom statlig, regionalt og lokalt forvaltningsnivå og -interesser for utvikling av anlegg, områder og ferdselsårer med regional og nasjonal betydning.
- Bidra til god samordning og tilrettelegging av brukerinteresser mellom idrett, friluftsliv, kulturminne- og miljøvern.
- Utvikle og finansiere anlegg, områder og ferdselsårer med regional og nasjonal betydning.
- Ivareta og utvikle områder på tvers av regioner og kommuner ved kysten, i marka og langs vassdrag.

Mange friluftslivsaktiviteter foregår på tvers av kommunegrensene. Det kan være i Marka, langs kysten, langs et vassdrag o.l. OOF og FNF Akershus er derfor positive til et fremtidsbilde som legger opp til mer helhetlig tenkning rundt friluftsliv på regionalt nivå.

Med anlegg på regionalt nivå ser vi blant annet for oss kart, merking og skilting over kommunegrensene. Særlig viktig og aktuelt er dette for kyststien og i de østlige deler av Akershus der DNT og Skiforeningen i liten eller mindre grad har etablert sammenhengende og merkede sti- og løypenett. Merkede og skiltede sti- og løypenett er jo ifølge undersøkelser svært viktige faktorer for økt friluftslivsaktivitet.

E. Nærhet til aktivitetsarenaer – i byer og tettsteder

1. Fremtidsbilde:

Anleggsbehovene for organisert og egenorganisert fysisk aktivitet dekkes av lokale idretts- og nærmiljøanlegg.

Strategier:

- Utvikle aktivitetsarenaer som fungerer som sosiale møteplasser på tvers av generasjoner.

- Tilstrekkelig dekning og variasjon sikres gjennom god planlegging, lokal medvirkning og behovsvurdert anleggsutvikling.

I fylkeskommunens rapport om kunnskapsgrunnlaget kommer det fram at de fleste voksne benytter turveier og stier og løyper i skog og mark som arena for fysisk aktivitet. Vi mener derfor at fremtidsbildet også må vektlegge at anlegg og tilrettelegginger for friluftslivet også er viktige arenaer for fysisk aktivitet.

Vi foreslår derfor å endre formuleringen av fremtidsbilde på denne måten:

Anleggsbehovene for organisert og egenorganisert fysisk aktivitet dekkes av lokale idretts-, friluftslivs- og nærmiljøanlegg.

2. Fremtidsbilde:

I Akershus har alle muligheter for friluftsliv i sitt nærmiljø.

Strategier:

- Utvalgte friluftslivsområder og ferdselsårer sikres og tilrettelegges.
- Utvikle lett tilgjengelige friluftslivsporter tilrettelagt for naturopplevelse, friluftsliv, lek, trening og sosialt samvær.
- Ferdsel ved aktive forflytninger enkelt i og ut av alle byer og tettsteder.
- Sammenhengende, skilte og merkede ferdselsårer, som snarveier, stier og løyper, kobles sammen med gang og sykkelveier.
- Alle kommuner skal ha godt vedlikeholdte områder for friluftsliv, som er tilgjengelig for personer med nedsatt funksjonsevne i tråd med gjeldende standard for uteområder.

For OOF og FNF Akershus er dette et svært viktig fremtidsbilde. Strategiene er vi også svært godt fornøyde med. Men vi ønsker å få med noen viktige momenter til, som begrepet "grønn linje" fra den vedtatte areal og transport-planen, den pågående kartleggingen og verdsetting av friluftslivsområder i fylket, merking og skilting fra kollektivtransport, maks 250/500 meter til nærmeste turveg og markedsføringstiltak for fysisk aktivitet i nærmiljøet.

Vi foreslår derfor følgende endrede og nye strategipunkter:

Endret punkt (nr. 1):

- **Friluftslivsområder i fylket kartlegges gjennom prosjektet "Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder". De viktigste friluftsområdene fra denne kartleggingen sikres og tilrettelegges.**

Nye punkter:

- Det etableres "grønn linje" i alle vekst-/fortettingsområder, som skal sikre innbyggerne i disse områdene tilgang til natur- og friluftsområder i sitt nærmiljø.
- Det utvikle attraktive tilbud i nærmiljøet som stimulerer til aktivitet. Det kan f.eks. være merkede rundturer som omfatter naturmessige og kulturelle attraksjoner i nærmiljøet o.l. (Slik de har i Stavanger og Asker)
- Det skal ikke være lengre enn 250 meter/500 meter til nærmeste turvei og/eller naturområde fra alle boliger i en kommune.
- Det skal merkes og skiltes fra kollektivtransport til viktige natur og friluftsområder.

6) 10 veivisere

De 10 veiviserne er etter OOF og FNF Akershus syn gode, men vi foreslår enkelte forbedringer:

10 veivisere for arealbruk og lokalisering av anlegg og områder for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv

1. Lokaliser anlegg etter behovs- og helhetsvurdering av ønsket aktivitet på rett sted.
2. Tilstreb aktivitetsområder med flere aktiviteter ved sambruk og samlokalisering av aktuelle anlegg.
3. Vektlegg løsninger som gir korte gang- og sykkelavstander i forhold til daglige gjøremål, med sykkelparkering og effektiv samordning mellom ulike transportmåter.
4. Lokaliser nasjonale og regionale publikumsrettede anlegg ut fra en regional helhetsvurdering tilpasset kollektivknutepunkter, og senterstruktur når det er aktuelt.
5. Ivareta allemannsretten samt gode ferdselsmuligheter i byer og tettsteder.
6. Skilt og merk ferdselsårer for daglig fysisk aktivitet og aktiv forflytning i og mellom byer og tettsteder, samt til aktivitets- og friluftslivsområder.
7. Tilstreb at regionale friluftsområder med stor bruk har sykkelparkering og god kollektivdekning.
8. Tilstreb universelt utformede og godt tilrettelagte utendørs- og innendørs områder og anlegg i og rundt byer og tettsteder.
9. Sikre kvalitet og innhold i byer og tettsteder ved å ivareta grønne strukturer med varierte naturkvaliteter og arealer egnet for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv.
10. Sikre arealer og anlegg som brukes av barn og unge i nærmiljø og skoler, og mot forurensning, støy, trafikkfare og annen helsefare.

Vi foreslår følgende endringer av punktene:

Punkt 1: Ny tekst understreket: Aktivitetsområder skal alltid være vurdert med flere aktiviteter ved sambruk og samlokalisering av aktuelle anlegg.

Punkt 5: om allemannsretten og ferdselsmuligheter bør splittes i 2 punkter.

Punkt 8: Punktet bør omformuleres slik at en begrenser tiltak som kan ha en negativ effekt på naturopplevelsen og naturmangfoldet (f.eks. asfaltering) til et passende antall innenfor et avgrenset geografisk område. Det kan f.eks. være x-antall slike områder innenfor en kommune osv.

Punkt 9: Ny tekst understreket: Sikre kvalitet og innhold i byer og tettsteder ved å ivareta grønne strukturer med varierte naturkvaliteter og arealer egnet for naturopplevelser og fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv.

7) Arenaer og nettverk for samhandling, utvikling og kompetanseoppbygging

Planen foreslår opprettelse av 3 utvalg på fylkesbasis:

1. Anleggsutvalg for regionale anlegg

OOF og FNF Akershus er positive til å delta i et anleggsutvalg som skal gi innspill i prioritering av regionale anlegg på tvers av kommuner og aktiviteter.

2. Utvalg knyttet til by- og fortetningsområdene

OOF og FNF Akershus er positive til etableringen av en arena som skal vurdere behovene knyttet til fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv.

3. Nettverksforum for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv

Fylkeskommunen påpeker at det ikke er noe felles nettverksarena for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv i fylket og at dette derfor bør vurderes. Det påpekes at det finnes et regionalt nettverk for idrettskonsulenter i fylket, med jevnlig samlinger.

OOF og FNF Akershus er i utgangspunktet positive til en slik nettverksarena, men vi ønsker å påpeke at en må passe på at det ikke blir for mange fora, der samme saker diskuteres flere ganger.

8) Regionale og fylkeskommunale økonomiske ressurser til friluftslivet

Opptappingsplan er positivt

I følge planene legges det opp til en "opptappingsplan" for de fylkeskommunale tilskuddsordningene som skal øke fra 10 kr per innbygger i 2016 til 30 kr per innbygger i 2030. Beløpet er korrigert for befolkningsveksten og tilsvarer altså ca. 6 millioner per år i 2016 som økes til 22,8 millioner i 2030. Denne økningen er OOF og FNF Akershus godt fornøyd med.

Friluftslivet trenger ressurser til mer fysisk aktivitet

Natur- og friluftslivorganisasjonene i fylket må få styrket sine ressurser slik at vi kan:

- få gjort enda mer for å øke den fysiske aktiviteten i befolkningen generelt
- bidra til økt kunnskap om Akershusnaturen og økte ferdigheter i fysisk aktivitet og friluftsliv i en stadig mer sammensatt og inaktiv befolkning.

Vi støtter spillemiddel-kriteriene

Når det gjelder kriteriene for tildeling av spillemidler, så støtter OOF og FNF Akershus forslaget i planen:

- Tildeling følger kommunenes vedtatte prioriteringer
- Forutsetter vurdering etter: "10 veivisere for arealbruk og lokalisering".
- Hele eller deler av søknadssummen innvilges for ett av de høyest prioriterte anleggene.
- Prioritering av anlegg for friluftsliv og nærmiljøanlegg.
- Kommunene innvilges årlig minst ett omsøkt friluftslivsanlegg.
- Renter og inndratte midler (en mindre pott som utdeles om høsten) tildeles hovedsakelig til nærmiljøanlegg (egenorganiserte aktiviteter).
- Prioriteringen av anlegg og områder med regional betydning (inntil 20 % av den årlige spillemiddelrammen).
- Nærmiljøanlegg og friluftslivsanlegg tildeles årlig inntil 15 % av fylkets ramme (nå: 10 %).

De to siste punktene er de nye rammene for spillemiddeltildeling. Vi støtter begge disse, men er av den oppfatning at en bør søke å øke friluftslivsrammen videre fra 15 %, selv om få andre fylker i landet prioriterer friluftslivet så høyt.

Den dokumenterte betydning friluftslivet har for folkehelsen tilsier økt vektlegging og satsing på friluftslivet i framtiden.

Med vennlig hilsen

Tom Fremstad
Generalsekretær i OOF

Maria Tesaker
Koordinator i FNF Akershus

Johan Hval
Rådgiver i OOF

Godkjent og elektronisk ekspedert